

På grund häraf får jag föreslå:

att tullsatsen för jäst, alla slag, åter sänkes till sitt förra belopp af 20 öre per kilo;
samt att Riksdagen måtte medgifva, att denna tullsats måtte tillämpas från och med den dag under innevarande år, som af Kongl. Maj:t bestämmes.

Stockholm den 28 januari 1896.

Wilhelm G. von Schwerin.

N:o 105.

Af herr **A. Swartling**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om ändring af kongl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864.*

Vid sistlidne års riksdag väckte herr D. Persson i Tällberg inom Andra Kammaren en motion (n:o 99) afseende åstadkommandet af sådan ändring af kongl. förordningen af den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, att, för erhållande af rätt till idkande af handel eller annan rörelse, som är af den omfattning, att böcker deröfver enligt lag skall föras, samt så kallad gårdfarihandel, såsom kompetensvilkor stadgas, att den sökande skall styrka sig ega erforderliga insigter för verkställande af den i lag föreskrifna bokföring, samt att gårdfarihandlare skola underkastas samma skyldigheter, som i 10 § 1 mom. i berörda förordning äro föreskrifna för erhållande af rätt till så kallad realisation, så att den sökande ålägges att uppgifva, hvilka kommuner han ämnar besöka, och en viss afgift till desamma bestämmes.

Lagutskottet, till hvars behandling motionen hänvisades, ansåg sig icke kunna förorda motionärens förslag, utan hemställde, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda. I öfverensstämmelse härmed utföll också Riksdagens beslut.

Då emellertid vid behandlingen af ärendet i Andra Kammaren varma sympatier utta ades för den del af motionen, som afsåg stadgande om skyldighet för sökande af rättighet till idkande af handel att styrka sig ega kunskap i bokföring, fann jag mig föranlåten att under diskussionen framställa yrkande om bifall till motionen på det sätt: »att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t, om möjligt redan till nästa riksdag, täcktes framlägga förslag till sådan ändring af kongl. förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, att, för erhållande af rätt till idkande af handel eller annan rörelse, som är af den omfattning, att böcker deröfver enligt lag skola föras, såsom kompetensvilkor stadgas, att den sökande skall styrka sig ega erforderliga insigter för verkställande af den i lag föreskrifna bokföring.

Vid företagen votering mellan detta yrkande och utskottets hemställan segrade visserligen den senare med 134 röster mot 72, men då många af dem, som röstade för densamma, sedermera, under förklaring att de endast på grund af det sammanhang, i hvilket frågan nu förekom, röstat för utskottets hemställan och att de ansågo en sådan förändring som den af mig föreslagna vara lämplig och nyttig, uppmanade mig att till en kommande riksdag väcka motion i samma syfte, finner jag mig pliktig att upptaga frågan.

Som bekant hafva handelsidkarne länge klagat öfver, att de svårigheter, som de inom sitt yrke hafva att kämpa emot, blifva år efter år allt större och större dels till följd af den skarpa konkurrens, som framkallats deraf, att antalet af dem, som egnat sig åt handelsyrket, oerhördt snabbt ökats, och dels till följd deraf, och detta är det värsta, att den sålunda uppkomna konkurrensen blifvit i hög grad osund, enär en stor mängd af dem, som gifva sig in på köpmannabanan, göra detta utan att genom föregående praktik hafva förvärfvat sig nödig insigt i och kännedom om yrkets rigtiga bedrifvande, hvarför de också, ofta nog omedvetet, tillfoga sig sjelfva och andra skada genom oförståndig och planlös skötsel af sin affär. Att råda fullkomlig bot för detta onda ligger helt visst utom det möjligas område, men något bör dock kunna göras till minskande af det öfverklagade, och hvad som i sådant afseende kan göras bör icke underlåtas.

Bland medel, som i sådant syfte blifvit ifrågasatta, är äfven det om stadgande af skyldighet för den, som vill erhålla rätt till idkande af handel, att styrka sig ega erforderlig kunskap i bokföring. Väl torde detta medel icke kunna antagas varda ett i förbemälda afseende synnerligen kraftigt verkande, men då det å andra sidan svårigen kan vålla någon skada, så borde det utan stor betänklighet kunna anlitas. Och då det derjemte af Sveriges allmänna handelsförening vid flera tillfällen lifligt förordats, samt den omständigheten, att enligt gällande lag det åligger köpman att föra ordentliga handelsböcker och underlåtenhet härutinnan är belagd med ganska strängt straff, jemväl synes tala för lämpligheten af att sökande af handelsrättighet, innan han erhåller denna, göres uppmärksam på detta lagbud derigenom att bevis om hans förmåga att kunna fullgöra det affordras honom, så torde tillräckliga skäl finnas för det ifrågasatta stadgandet.

På grund af det sålunda i korthet anförda tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t, om möjligt redan till nästa riksdag, täcktes framlägga förslag till sådan ändring af kongl. förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, att, för erhållande af rätt till idkande af handel eller annan rörelse, af den heskaffenhet, att böcker deröfver enligt lag skola föras, såsom kompetensvilkor stadgas, att den sökande skall styrka sig ega erforderlig kunskap för verkställande af den i lag föreskrifna bokföring.

Stockholm den 27 januari 1896.

Axel Swartling.
